

N° 2272
1899 A. K.Kemijärvi

Rovaniemen ja Kemijärven rajalla on Kemijärven länsi-rannalla Pikkukylä niminen nutisasutus, jonka muutamut talat kuuluvat taivseen, muutamut taivseen pitäjääseen. Wastapäätä kylää on järven itärannalla vähäinen niemi, nimeltä Rajaniemi, jossa on pitäjien rajapyykki. Tässä on myöskin Kemijärven puolella raja-aikaa kesanta-na oleva pelto (Rajaniemen pelto), joka kuuluu kylän ylimmäiseen taloon, jota nykyään sanotaan Ylitalaksi, vaan myöskin Wälitalaksi, kun se kauan aikaa oli yksinäisenä ja ainona-na talona Juujärven ja Mattin ("Inkeriäisen") välillä. - Vuonna 1879 oli se vielä krununtoppana nimellä Männikkö ja on sillä nimellä mainittu kertomuksessani Kemian kihlakunnasta (Smögh^o aikak. V sivu 14). Sieltä löin silloin tuuran ja kalvaimen(?) Mainittuun kertomukseen ja sen karttaan olen väärin merkinnyt paikkaa Rovaniemen puolelle rajaa. Muut tämän kylän talat ^{Heikkilä 1877} Vääveri ja Sannavaara (= Matala) kuuluvat Rovaniemeen.

Haavuri Kaarle Mailanen lähetti v. 1896 kahdesti $\frac{18}{5}$ ja $\frac{15}{7}$ kirjaseita, jotka olivat Rajaniemen pellosta löydettyt, nim. N^o at 3266: 7. ja 3282: 16, 21. Edellisellä kerralla sanoo hän ysaikan ole-

76A

2
van Ylitalon, jälkimmäisellä Vältälön maata, kuten edellisestä käy selväksi, tarkoitetaan tässä samaa taloa.

Kajaniemen ytelto sijaitsee 20 met. riä kannasta noin 3 a 4 metrin korkeuisella törmällä, jonka vierteet ovat kokonaan nurmeltuneet ja heinää kasvaa. Lähtöpaikka ei ole törmän korkein kohta, vaan ainoastaan vähäinen penkereen tapainen tasanko, jonka takana mäki taas nousee. Muinaiskalut olivat löydettyt ytelon länsisukulmasta, ihan raja-aidan läheltä.

Rupesin tässä siis kaivելemaan ensin ojittamalla ja sitten levittämällä kaivasta kunnes siitä tuli neljän muotoinen ala 7 met. kumekin. Maata tässä oli hietamaata, kiviä ei ollut. Pölvä ei ollut kynnetyt enemmän kuin korkeintaan 15 cm. syvyydelle. Sen alla oli hietä paikoin pumertavaa, jotta täytyy olettaa sen paljettukseksi, kaivaukseksi. Vaikkei hiiltä ensinkään löytynyt ja tiota punaista maata ahiaksi vähän, ettei se yksistään olisi riittänyt tulen sijaksi, täytyy katsoen siihen ^{että} se ytelmaa tässä ei kuten tavallisesti ollut mustaa, vaan vaaleata, hiedankarvaista, olettaa että nuo paljetut maatilkat ovat ulkuneet ylös maanpintaan saakka, vaikka yteltoyössä ovat tulleet hävitetyiksi ja se

kaantuneet muuhun peltoaahan.
 Vertailun vuoksi mainittakoon et-
 tä hiilen niukkuus oli yhtä huomaa-
 tava Hinkusalmen läylypaikalla Kiu-
 ruvedellä, vaikka sielläkin ysältetty
 pautamaa oli selvänä todistuksena
 siitä, että paikalla kauan aikaa oli
 valkeita ariteltty ja muinaiskalut,
 kuten Rajaniemelläkin, osoittivat että
 siellä kirkkaudella oli ihmisiä asunut.
 Muinaiskaluja ei läylyä kertaa läy-
 tynyt erittäin paljon: kaksi pientä
 amittuista muatua, kalme ruskeata
 grunikivi-palasta, saviastian kappali-
 ta ja suuri joukko särkemisen kaut-
 ta syntyneitä ukonkivisirpaleita. Kts
 museon luethela N° 3637.

75 A-D

Yoen toisella puolella on saman
 Ylistalon (ent. Männikön) lähellä korkeal-
 la rantatörmällä kahdesta paikasta läy-
 detty kivi-aseita, **Aⁿ** kahdalta asemapiir-
 raksesta, lähellä talon aittaa oli, pel-
 toa tehdessä n. 20 vuotta sitten neliskul-
 maisesta kiviperustuksesta läydetty kivi-
 aseita. **Bⁿ** ja **Cⁿ** kahdalta on niitä myös
 läydetty ja niistä sain talteen korjattuk-
 se hyvin pienen tasataltan. Näille pai-
 kalle, ladon ympärille kaivatin useita
 ajantaita tapaamatta minkäänlaisia
 jälkiä asutuksesta. **Dⁿ** kahdalla on kym-
 menkunta pientä kuoppaa, joista muu-
 tania myöskin turhaan kaivatin.

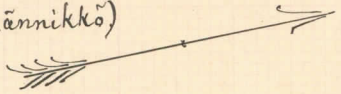
45. A-D

Ylitalon joentörmä. Pikkukylä. Kemijärvi. (Rovaniemen rajalla).

Suomaksen oja

0 15 30 45 met.

Ylitalo
(Hälitalo, ent. Nännikkö)

Lato

Pelto.

Aitta

A

Pelto

B₁

B

Lato

c

Pelto

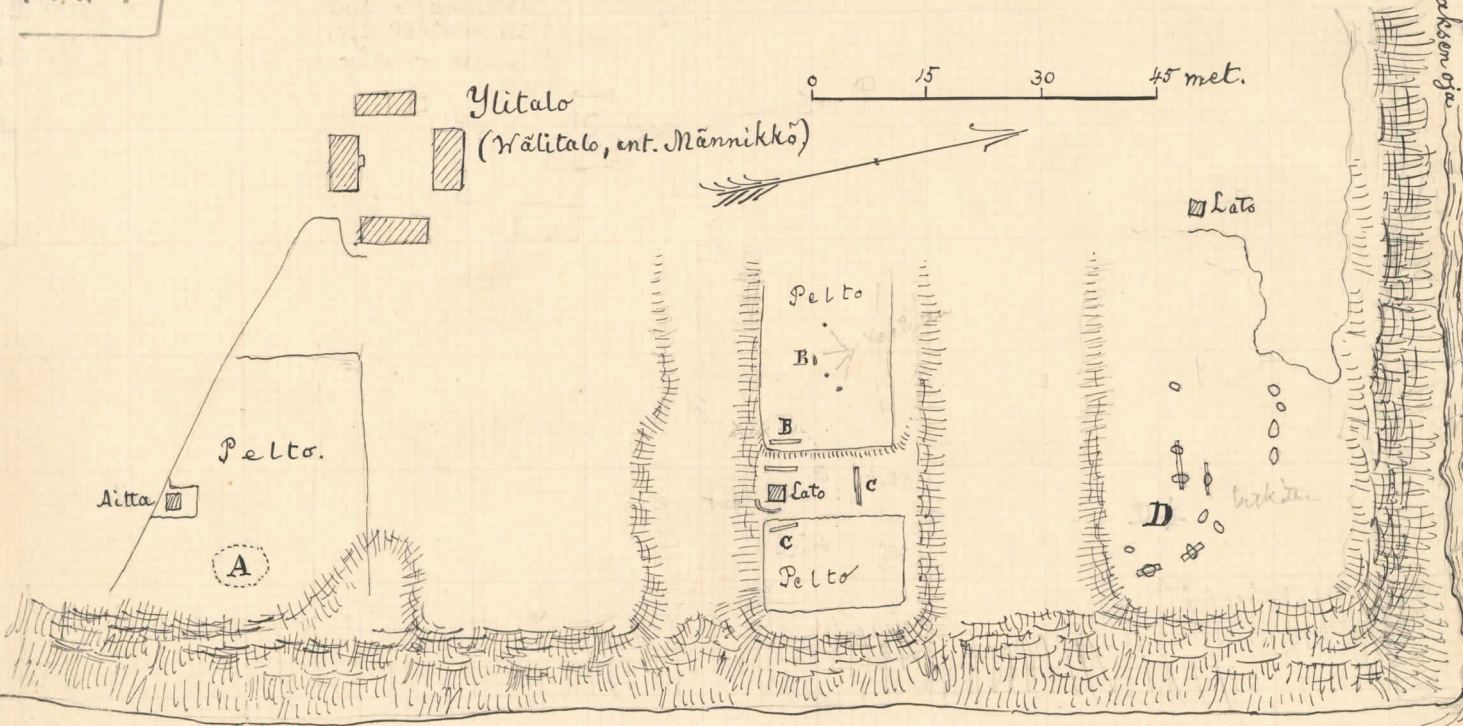
D

hakkien

K e m i j o k i

Petäjäveden
mutka

Hj. A. 1898.

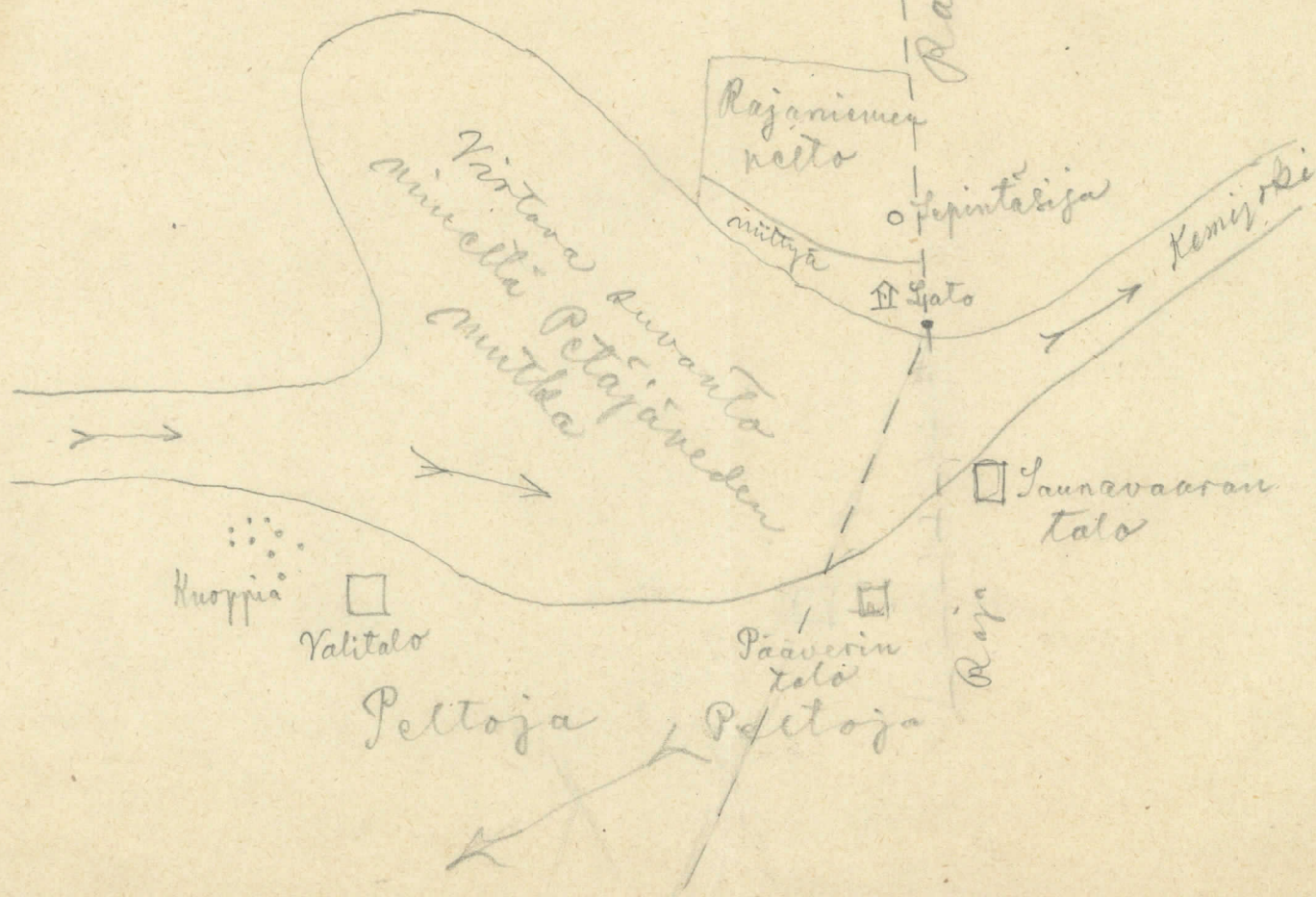
Kemijärvi.

N° 3282.

Rovaniemi

Waara

Koivu- ja Kuusi keltaista
metsää

76A

K e m i j ä r v i

P e t ä j ä v e d e n m u t k a

Rajaniemi
Lato

Pelto
Tukittu paikka

P e l t o

K e m i j ä r v i

R o v a n i e m i

Leikkilän
(Pääverin)
maata.

Ylitalon
(Nälitalon, ent. Mäsnikön)
maata.

0 5 10 15 30 met.

Pääverin
leikkilän
maata
Rovaniemi

Kivikautinen löytöpaikka Rajaniemen pellolla.
Kemijärvellä.

H. A. 1898.